

Географія 8 клас

«Україна у світі: природа, населення»

(70 годин, 2 год на тиждень, резерв часу становить 6 годин)

Підручник «Україна у світі: природа, населення»

(практичні роботи: «Н» - навчальні, «Т» - тематичні, «П» - підсумкові)

№	Дата	Тема та зміст уроку	Державні вимоги до рівня підготовки учня	Примітка
1		Вступ. Вхідне тестування. Об'єкти вивчення і методи досліджень фізичної та суспільної географії України. Джерела географічної інформації.	Учень називає об'єкти вивчення курсу, наводить приклади географічних досліджень території України у минулому і тепер; характеризує	
2		Коригуюче навчання з теми: «Клімат Євразії» Географічні відомості про територію України в минулому. Дослідження Геродота, Г. Боплана, С. Рудницького. Сучасні географічні дослідження.	методи дослідження фізичної та суспільної географії; розрізняє істотні ознаки понять «фізична географія» та «суспільна географія»;	

Розділ І. Географічна карта та робота з нею

3		Коригуюче навчання з теми: «Природні зони Євразії» Тема 1. Географічна карта. Зображення України картографічних творах. Елементи карти, картографічні проекції та види спотворень	Учень називає джерела ГІ, елементи карти; розпізнає види карт за просторовим охопленням, масштабом, змістом і призначенням; характеризує	
4		Коригуюче навчання з теми: «Населення і держава Євразії» Класифікація карт. Навчальні карти й атласи. Національний атлас України, електронні карти.	методи і засоби отримання ГІ з загально географічних і тематичних карт;	
5		Картографічні Інтернет-джерела. Геоінформаційні сучасні навігаційні системи.		
6		Тема 2. Топографічні карти. Читання та практичне використання топографічних карт. Плани міст, схеми руху транспорту.	Учень називає елементи топографічної карти; читає топографічні карти, плани міст, схеми руху транспорту;	
7		Практична робота №1 (Н) «Визначення напрямків, відстаней, площ, географічних і прямокутних координат, висот точок за топографічною картою».	характеризує методи і засоби отримання інформації з топографічних карт; пояснює особливості читання топографічної карти; визначає об'єкти,	
8		Дослідження: Прокладання маршрутів за топографічною картою та їх обґрунтування.	напрямки, відстані, географічні, прямокутні координати, висоту точок за топографічною картою;	

Розділ ІІ. Географічний простір України

9		Тема 1. Україна на політичній карті Європи світу. Політична карта світу, її елементи та процес формування. Державний лад: форми правління та адміністративно-територіальний устрій країн. Державний лад в Україні.	Учень називає істотні ознаки політичної карти, складники державної території; розрізняє ФГ УП	
10		Державні кордони, розміри території, крайні точки, географічні центри країни та Європи. Практична робота №2 (Т) «Позначення на контурній карті кордонів і назв сусідніх держав, крайніх точок, географічних центрів України та Європи; визначення координат точок, протяжності території країни в градусах і кілометрах».	ЕГ та ПГ положення держави; наводить приклади країн-сусідів України; пояснює відмінність між поняттями «країна», «державна», «залежна територія», «невизнані держави»;	
11		Дослідження: Порівняльна оцінка географічного положення України з країнами світу (2-3 на вибір).	характеризує ГП України; показує на карті суходільні і морські кордони: суходіл і територіальні води, найбільші об'єкти	
12		Тема 2. Формування території України. Територіальні зміни меж України з ХХ ст. Особливості сучасного адміністративно-територіального устрою, його проблеми та шляхи вдосконалення на різних територіальних рівнях.	Учень називає АТУ України; пояснює особливості сучасного АТУ України; аналізує особливості змін на політичній карті світу, зміни територіальних меж України з ХХ ст.; характеризує проблеми і шляхи вдосконалення АТУ; показує на карті одиниці АТУ	
13		Тема 3. Україна на карті годинних поясів. Міжнародна система відліку часу. Годинні пояси. Місцевий час. Поясний час. Літній час. Час в Україні. Практична робота №3 (П) «Аналіз карти годинних поясів світу. Розв'язування задач на визначення часу».	Учень називає: різні види часу, що існують в міжнародній системі відліку часу; розрізняє ФГ, ЕГ та ПГ положення держави; наводить приклади регулювання часу у країнах світу; пояснює відмінність між поняттями «місцевий час», «поясний час»;	
14		Дослідження: Планування маршруту мандрівок країнами світу, з визначенням різниці в часі між ними порівняно з київським. Узагальнення Т/Б №1		
Розділ III. Природні умови і ресурси України				

15		Тема 1. Рельєф, тектонічна та геологічна будова, мінеральні ресурси.	Учень називає форми земної поверхні; показує на карті: <i>низовини</i> (Придніпровська, Причорноморські, Закарпатська, Поліська); <i>височини</i> (Подільська, Придніпровська, Донецька, Приазовська, Хотинська); <i>гори</i> (Українські Карпати, Кримські); <i>вершини</i> (Говерла, Роман-Кош, Берда); <i>тектонічні структури</i> (Східноєвропейська платформа, Український щит, Волино - Подільська плита, Дніпровсько-Донецька западина, Скіфська платформа, Причорноморська западина, Донецька і Кримська складчасті системи); <i>басейни і родовища корисних копалин</i> (Львівсько-Волинський та Донецький кам'яновугільний	
16		Геологічна історія Землі. Геологічне літочислення. Геологічні ери. Геологічна будова.		
17		Карта «Тектонічна будова». Основні тектонічні структури. Зв'язок рельєфу з тектонічними структурами. Практична робота №4 (Т) «Встановлення за карта (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами в межах України» (початок).		
18		Формування рельєфу. Внутрішні та зовнішні рельєфотвірні чинники і процеси. Типи рельєфу за походженням. Рельєф і діяльність людини. Практична робота №4 (Т) (продовження).		
19		Корисні копалини України. Класифікація за використанням, географія, закономірності поширення. Паливні корисні копалини. Діючі та перспективні басейни й райони видобутку вугілля, нафти, газу, «сланцевого газу» торфу, горючих сланців. Практична робота №4 (Т) «Встановлення за картами (тектонічною, геологічною, фізичною) зв'язків між тектонічними структурами, рельєфом, геологічною будовою та корисними копалинами у межах України» (закінчення).		
20		Рудні та нерудні корисні копалини: басейни, райони залягання та видобутку. Дослідження Використання продуктів переробки корисних копалин у побуті. Історія геологічних досліджень території (на вибір).		
21		Мінеральні води та грязі. Проблеми раціонального використання мінеральних ресурсів. Особливості геологічної будови, рельєфу та мінеральних ресурсів своєї місцевості. Узагальнення. Т/Б №2		

22		Тема 2. Клімат і кліматичні ресурси. Кліматотвірні чинники: (сонячна енергія, циркуляція атмосфери, підстильна поверхня їх взаємодія. Розподіл сонячної енергії в атмосфері і на земній поверхні.	Учень називає основні кліматотвірні чинники; кліматичні показники, типи клімату; наводить приклади небезпечних погодних явищ та їх наслідків; формулює поняття «атмосферний фронт», «циклон», «антициклон»; характеризує особливості розподілу сонячної енергії, напрямки руху атмосферних фронтів, циклонів та антициклонів, річний розподіл кліматичних показників у межах території України; визначає за кліматичною картою особливості розподілу температури повітря та опадів; порівнює особливості зволоження в різних частинах України; кліматичні умови своєї місцевості з іншими регіонами; пояснює дію кліматотвірних чинників; складає прогноз погоди за синоптичними картами, народними прикметами;	
23		Властивості повітряних мас, що впливають на територію України. Атмосферні фронти, цикли та антициклони. Кліматичні показники: температура, вологість повітря, опади коефіцієнт зволоження та їх розподіл в Україні. Практична робота №5 (Т) «Визначення вологості повітря за заданими показниками».		
24		Річний та сезонний хід кліматичних показників. Карта «Клімат». регіональні відмінності клімату. Кліматичні ресурси. Практична робота №6 (Т) «Встановлення особливостей клімату різних регіонів України за аналізом карт та кліматичних діаграм».		
25		Сезонні погодні умови і явища. Неприятливі погодно-кліматичні явища. Метеорологічна служба. Б. Срезневський - організатор метеослужби в Україні.		
26		Прогноз погоди за даними синоптичної карти та народними прикметами. Вплив погодно - кліматичних умов на здоров'я і господарську діяльність людини. Охорона атмосферного повітря. Кліматичні особливості своєї місцевості. Дослідження: Прогнозування погоди за народними прикметами та порівняння прогнозом в Інтернет-джерелах, ЗМІ		
27		Тема 3. Води суходолу і водні ресурси. Склад вод суходолу. Поверхневі води. Річки. Будова річкової долини: річище, заплава, тераси, меандри. твердий стік. Основні річкові басейни та системи. Практична робота №7 (Т) «Позначення на контурній карті найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, боліт України (початок).	Учень називає складники вод суходолу в межах України, показує на карті: річкові системи (Дніпра, Сіверського Донця, Південного Бугу, Дністра, Дунаю); озера (Ялпуг, Сасик, Шацькі, Синевир); лимани (Дніпровсько-Бузький, Молочний, Дністровський); водосховища (Київське, Канівське, Кременчуцьке, Каховське, Дніпровське, Дніпродзержинське Канали	
28		Вплив рельєфу на річки. Характер течії. Падіння похил річки. Вплив клімату на формування річкової системи. Живлення і режим річок, густота річкової мережі. Річковий стік, витрати води. Практична робота №7 (Т) «Позначення на контурній карті найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, боліт України (продовження).		
29		Озера, їх типи; особливості водного режиму. Практична робота №7 (Т) «Позначення на контурній карті найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, боліт України (продовження)		

30		Болота, їх типи і поширення, причини заболочення. Водосховища та канали. Підземні води. Основні артезіанські басейни України. Практична робота №7 (Т) «Позначення на контурній карті найбільших річок, озер, водосховищ, каналів, боліт України» (закінчені)		
31		Водні ресурси України, шляхи їх раціонального використання та охорони. Води суходолу своєї місцевості.		
32		Дослідження: Аналіз забезпеченості водними ресурсами різних територій України. Узагальнення. Т/Б №3		
33		Тема 4. Ґрунти та ґрунтові ресурси. Умови ґрунтоутворення, структура ґрунту, ґрунтові горизонти, родючість. Основні типи ґрунтів, закономірності їх поширення. Дослідження В. Докучаєва. Карта «Ґрунти». Ґрунтові ресурси України. Ґрунти своєї місцевості. Практична робота №8 «Порівняльний аналіз різних типів ґрунтів України».	Учень називає основні чинники ґрунтоутворення; наводить приклади типів ґрунтів; характеризує ґрунтові ресурси України; пояснює умови ґрунтоутворення, особливості поширення ґрунтів; аналізує карту ґрунтів України; робить висновки щодо закономірностей поширення ґрунтів на рівнинній частині України і в горах; оцінює заходи з раціонального використання і охорони ґрунтів.	
34		Зміни ґрунтів в результаті господарської діяльності. Заходи з раціонального використання і охорони ґрунтових ресурсів. Дослідження: Вплив людини на родючість ґрунтів.		
35		Тема 5. Рослинність Різноманітність рослинності. Закономірності поширення рослинного покриву в Україні. Рослинні угруповання. Червона та Зелена книги України. Рослинні ресурси, їх охорона і відтворення. Рослинність своєї місцевості.	Учень називає видовий склад рослинності; характеризує основні типи рослинного покриву України; розпізнає види рослин, що занесені до Червоної книги України; наводить приклади рослинних угруповань, занесених до Зеленої книги України;	
36		Тема 6. Тваринний світ України. Різноманітність тваринного світу. Закономірності поширення тваринного світу в Україні. Тварини, занесені до Червоної книги України. Вплив людини на тваринний світ. Тваринні ресурси України, заходи з їх відтворення і охорони. Тваринний світ своєї місцевості. Дослідження: Рослини і тварини України, які походять з інших материків і часів Свразії.	Учень називає видовий склад тваринного світу; характеризує фауністичний склад лісів, луків, степів, боліт, водойм; розпізнає види тварин, що занесені до Червоної книги України; наводить приклади акліматизації та реакліматизації тварин; аналізує карту тваринного світу України; робить висновки щодо закономірностей поширення основних	

37		Тема 7. Ландшафти України. Ландшафт як просторово-цілісна система. Карта «Ландшафти». Дослідження К. Геренчука.	Учень називає: чинники формування природних ландшафтів, природні країни, природні зони; показує на карті: природні зони, гірські країни, характеризує: рівнинні лісові, лісостепові, степові та гірські ландшафти, природні комплекси пояснює: на конкретних прикладах особливості взаємодії компонентів природи у ландшафті; аналізує: карту ландшафтів, співвідношення природних та антропогенних ландшафтів у своїй місцевості, ландшафтні профілі; оцінює: природні ресурси зон, гірських областей, морів, наслідки впливу господарської діяльності людини на їх природні особливості ландшафтів	
38		Районування природних ландшафтів, їх відображення на картах.		
39		Антропогенні ландшафти.		
40		Рівнинні ландшафти, їх різноманітність.		
41		Природні зони України: мішаних, широколистяних лісів, лісостепова, степова. Використання та охорона рівнинних ландшафтів.		
42		Практична робота №9 «Складання порівняльних характеристики природних зон України» (за вибором).		
43		Гірські ландшафти України, особливості їх зміни з висотою. Українські Карпати і Кримські гори: використання та охорона ландшафтів гірських областей.		
44		Природні умови і ресурси Чорного та Азовських морів, проблеми їх раціонального використання.		
45		Дослідження: Ландшафти своєї місцевості, їх освоєння і використання.		
46		Виявлення ландшафтів у світі, що мають схожість з ландшафтами України.		
47		Тема 8. Природокористування. Використання природно-ресурсного потенціалу України. Основні види забруднень довкілля в Україні. Вплив екологічної ситуації на життєдіяльність населення України. Природокористування в умовах сталого розвитку.	Учень називає складники природно - ресурсного потенціалу України, види забруднень довкілля; наводить приклади і показує на карті: об'єкти природно - заповідного фонду України: біосферні заповідники: Асканія Нова, Карпатський, Дунайський, Чорноморський; природні заповідники: Карадазький, Український степовий, Медобори, Канівський, Поліський); національні природні парки (Карпатський, Шацький, Синевір, Подільські Товтри); регіональні ландшафтні парки (Меотида); характеризує: сучасну екологічну ситуацію в Україні; пояснює: сутність понять «екологічна ситуація», «моніторинг навколишнього середовища»; України.	
48		Природно-заповідний фонд України. Національна екологічна мережа. Моніторинг навколишнього середовища. Основні заходи щодо раціонального використання природних ресурсів та охорони довкілля. Практична робота №10 (Т) «Позначення на контурній карті об'єктів природно-заповідного фонду України».		
49		Природно-заповідні об'єкти своєї місцевості. Дослідження: Зміни природи своєї місцевості під впливом діяльності людини. Узагальнення. Т/Б №4		
Розділ IV. Населення України та світу				

50		Тема 1. Демографічні процеси та статеві-віковий склад населення світу та України. Кількість населення в світі та Україні. Чинники, що впливають на кількість населення: природний рух, міграції. Статеві-віковий склад населення світу й України. Тривалість життя населення. Зміна кількості населення в світі та Україні. Регіональні відмінності демографічних процесів.	Учень називає кількість населення світу, найбільших за кількістю населення країн, України; розуміє поняття: «природний рух населення», «демографічний вибух», «демографічна криза», «демографічна політика», міграції: «еміграція», «імміграція»; визначає показники народжуваності, смертності, природного й механічного руху, частки жінок і чоловіків, окремих вікових груп у структурі населення країни (регіону); показує на карті і називає регіони світу, країни, області в Україні з найбільшою і найменшою кількістю населення, природним приростом, країни з найбільшою численною українською діаспорою;	
51		Демографічна політика. Механічний рух населення: причини і види міграцій, основні напрямки міграційних потоків в світі та Україні. Українська діаспора. Міграційна політика. Практична робота №11 «Обчислення показників природного та механічного руху населення в різних регіонах України».		
52		Практична робота №12 (II) «Аналіз статеві-вікових пірамід України та окремих країн світу».		
53		Тема 2. Розселення. Густота населення. Територіальні відмінності густоти населення у світі й Україні. Дослідження. Визначення регіонів України з найбільшою і найменшою густотою населення.	Учень називає кількість населення світу, найбільших за кількістю населення країн, України; розуміє поняття: «урбанізація», «субурбанізація», «агломерація», «мегалополіс»; визначає показники урбанізованості території; показує на карті і називає регіони світу, країни, області в Україні з max і min густотою, рівнем урбанізації; max агломерації, світові міста, найбільші міста в Україні	
54		Міські і сільські населені пункти, Критерії їх розмежування в Україні та країнах світу. Класифікація міст за кількістю населення та функціями. Міське і сільське населення.		
55		Урбанізація, причини, що її зумовлюють.. Міські агломерації. Мегаполіси. Світові міста. Відмінності в рівнях і темпах урбанізації в Україні і світі.		
56		Субурбанізація. Хибна урбанізація.		
57		Тема 3. Етнічний склад населення. Етноси. Найпоширеніші мовні сім'ї. Однонаціональні та багатонаціональні країни. Національний склад населення	Учень називає: найпоширеніші мовні сім'ї; розуміє поняття «раса», «нація», «мовна сім'я»; райони розселення національних меншин в Україні; знаходить в різних джерелах інформацію, що характеризує етнічний склад населення України й окремих країн; характеризує національний склад населення України; за сукупністю картографічних і статистичних матеріалів; порівнює етнічний склад населення регіонів України; оцінює важливість толерантного ставлення до представників інших рас, національностей.	
58		Тема 4. Релігійний склад населення. Релігія як явище культури. Світові релігії. Регіональні відмінності релігійних вірувань в Україні.		
59		Тема 5. Зайнятість населення у світі й в Україні. Трудові ресурси. Кількість і якість трудових ресурсів. Економічно активне населення. Зайнятість населення. Проблеми зайнятості населення. Узагальнення. Т/Б №5		
Розділ V. Природа та населення свого адміністративного регіону (Волинська область)				

60		Тема 1. Географічне положення, адміністративно-територіальний устрій, історія формування і розвитку.	Учень характеризує рельєф і геологічну будову, клімат, поверхневі й підземні води, ґрунтово-рослинний покрив, тваринний світ, пояснює взаємозв'язки між природними компонентами; вплив природних умов і природних ресурсів на розселення населення в області й своєї місцевості; аналізує використання природних ресурсів, екологічні наслідки природокористування; висловлює судження щодо заходів з метою раціонального використання та охорони природних ресурсів та покращення умов життя населення	
61		Тема 2. Природа регіону Особливості природних умов і ресурсів . Природокористування. Об'єкти природно-заповідного фонду.		
62		Дослідження (екскурсія) Ознайомлення з об'єктами природи своєї місцевості.		
63		Тема 3. Населення регіону. Кількість та структура населення. Етнічний склад.		
64		Особливості зайнятості населення. Узагальнення. Т/Б №6		
65-66		Резерв часу		